

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНИЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Обн. ДВ. бр. 22 от 2014г., изм. и доп., бр.14, 17, 41 и 56 от 2015г., бр.47 от 2016г., бр.12, 58 и 85 от 2017г., бр. 7 и 15 от 2018г., бр. 25 от 2020г., бр. 19 от 2021г., бр. 102 от 2022г., бр.84, 96 и 102 от 2023 г.

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 думата „схема“ се заменя със „система“.
2. Точка 10 се отменя.
3. Създава се точка 11:

„11. функционирането на Механизъм за корекция на въглеродните емисии по границите (МКВЕГ) по Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии по границите (ОВ, L 130/52 от 16 май 2023 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2023/956“.“

§ 2. Създава се член 2а:

„Чл. 2а. (1) В Република България се определя обща дългосрочна национална цел за постигане на климатична неутралност и нулеви нетни емисии на парникови газове не по-късно от 2050 г. в съответствие с разпоредбите на Парижкото споразумение и приложимото законодателство на Европейския съюз.

(2) Постигането на дългосрочната национална цел по ал. 1 се отчита при изготвянето на стратегически документи, мерки и дейности за ограничаване изменението на климата и справедлив преход на национално, регионално и местно ниво за всички сектори на националната икономика.

(3) Конкретните мерки и действия за постигане на дългосрочната национална цел по ал. 1 се планират и изпълняват като се отчита необходимостта от осигуряване на справедлив социално-икономически преход, подобряване на конкурентоспособността на националната икономика, насърчаване и запазване на заетостта, както и насърчаване на енергийното развитие и енергийната сигурност на страната чрез ефективно използване на енергията и енергийните ресурси.“

§ 3. В чл. 4, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Думите „министъра на икономиката“ се заменят с „министъра на икономиката и индустрията“.
2. Думите „министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията“ се заменят с „министъра на транспорта и съобщенията“.

3. Думите „министъра на земеделието, храните и горите“ се заменят с „министъра на земеделието и храните“.
4. След думите „министъра на здравеопазването“ се добавят „министъра на електронното управление, министъра на иновациите и растежа“

§ 4. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 след думите „наричан по-нататък Регламент (ЕС) 1031/2010“ се добавя „и продава сертификати МКВЕГ по смисъла на чл. 20 от Регламент (ЕС) 2023/956.“
2. Точка 6 се изменя така:

„6. контролира мониторинга и докладването на други данни по Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1999."

§ 5. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 3 се изменя така:

„3. извършва консервативна оценка на емисии по смисъла на Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 година относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 2018/2066".“

2. Създава се нова точка 7:

„7. одобрява, отказва да одобри, преразглежда и актуализира плановете относно методиката за мониторинг по чл. 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията от 19 декември 2018 година за определяне на валидни за целия Съюз преходни правила за хармонизирано безплатно разпределяне на квоти за емисии в съответствие с член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 59, 27.2.2019 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 2019/331";

3. Създават се точки 8-10:

8. одобрява, отказва да одобри, преразглежда и актуализира плановете за мониторинг по раздел II от Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 година относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2015/757;

9. издава, отказва да издаде, преразглежда, актуализира и отменя разрешителните за емисии на парникови газове и одобрява, отказва да одобри, преразглежда и актуализира плановете

за мониторинг на годишните емисии на лицата, които освобождават горива за потребление в секторите по приложение № 3;

10. изпълнява функциите на компетентен орган по МКВЕГ и администрира регистъра на МКВЕГ по Регламент (ЕС) 2023/956“.

4. Досегашната точка 7 става точка 11.

§ 6. Член 8 се изменя така:

„Чл. 8. (1) Министърът на енергетиката съвместно с министъра на околната среда и водите, подпомагани от министрите по чл. 4, ал. 1, разработват Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

(2) Министърът на енергетиката, подпомаган от министъра на околната среда и водите и министрите по чл. 4, ал. 1, изготвя актуализации и доклади за напредъка на плана по ал. 1.“

§ 7. В чл. 19 се правят следните изменения:

1. В ал. 4 думите „Министрите по ал. 3 внасят“ се заменят с „Министърът на околната среда и водите внася“.
2. В ал. 5 думите „министъра на финансите“ и „и министъра на енергетиката“ се заличават.

§ 8. Член 28 и 29 се отменят.

§ 9. В наименованието на глава четвърта думата „схема“ се заменя със „система“.

§ 10. В чл. 30 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думата „схема“ се заменя със „система“.
2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Европейската система за търговия с емисии обхваща инсталациите, извършващи дейности по приложение № 1, авиационните дейности и морския транспорт по приложение № 2 и освобождаване на горивата за потребление в сградния сектор и автомобилния транспорт по приложение № 3 и се прилага за парниковите газове по приложение № 4.“

§ 11. В глава четвърта наименованието на раздел II се изменя така: „Стационарни инсталации“.

§ 12. В чл. 33 се правят следните изменения:

1. Алинея 1, т. 5 се изменя така:

„5. задължение за връщане до 30 септември всяка година на квоти, равни на общото количество емисии от инсталацията за всяка календарна година, верифицирани в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 2 и [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 година за проверка на данните и за акредитация на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета](#) (ОВ L 334, 31.12.2018 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2018/2067.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Изпълнителният директор на ИАОС, след съгласуване с условията на комплексното разрешително по чл. 117 от ЗООС, ако такова разрешително се изисква, издава разрешителното по ал. 1 в тримесечен срок от датата на получаване на заявлението на оператора по чл. 32, ал. 1.“

§ 13. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Изпълнителният директор на ИАОС отменя разрешителното за емисии на парникови газове в случай на окончателно прекратяване дейността на инсталацията, както и в случаите на констатирано неизпълнение на условията на разрешителното за емисии на парникови газове“.

2. Алинеи 5 и 6 се отменят.

3. Създават се ал. 8-10:

„(8) В случаите когато инсталация, извършваща дейности по приложение № 1 и с експлоатацията на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност над 20 MW, промени производствените си процеси с цел намаляване на емисиите си на парникови газове и вече не отговаря на този праг, операторът на тази инсталация има право да остане в обхвата на СТЕ на ЕС до края на текущия или до края на следващия петгодишен период по чл. 43, ал. 8.

(9) Операторът на инсталация по ал. 8 е длъжен в 30-дневен срок от настъпването на обстоятелства по ал. 8 да уведоми изпълнителния директор на ИАОС и МОСВ.

(10) Министърът на околната среда и водите уведомява Европейската комисия за промените в предоставения списък по реда на чл. 43, ал.7, настъпили вследствие на обстоятелствата по ал. 8.“

§ 14. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Регламент (ЕС) № 601/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) № 2018/2066“.

2. В ал. 2 думата „тонкилометрите“ се заменя с „емисиите“.

3. В ал. 4 думата „тонкилометрите“ се заменя с „емисиите“.

4. Създава се ал. 6:

„(6) Считано от 1 януари 2025 г. авиационните оператори са длъжни да осъществяват мониторинг и в срок до 31 март всяка година да докладват до изпълнителния директор на ИАОС несвързаните с CO₂ въздействия на всяко въздухоплавателно средство, настъпили предходната календарна година, съгласно акт за изпълнение на Европейската комисия.“

§ 15. В чл. 36 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5, т. 1 думите „чл. 67“ се заменят с „чл. 68“.

2. Алинея 6 се отменя.

3. Навсякъде в текста думите „Регламент (ЕС) № 600/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) № 2018/2067“, а думите „Регламент (ЕС) № 601/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) № 2018/2066“.

§ 16. Създава се чл. 36а:

„Чл. 36а. (1) Операторите на инсталации по чл. 31, на които са разпределени безплатни квоти в съответствие с Раздел V, са длъжни за целите на чл. 47, ал. 1 и 2 да изготвят годишен доклад за равнището на дейност за всяка подинсталация за календарната година, предхождаща годината на докладване, изготвен в съответствие с изискванията на чл. 3 на *Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1842 на Комисията от 31 октомври 2019 година за определяне на правила за прилагането на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на допълнителните условия за коригиране на безплатното разпределение на квоти за емисии поради промени в равнището на дейност (ОВ L 282, 4.11.2019 г.)*, наричан за кратко „Регламент (ЕС) 2019/1842.

(2) Докладът по ал. 1 се изготвя и верифицира съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1842 и наредбата по чл. 5, т. 2 и се представя на министъра на околната среда и водите в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2019/331.

§ 17. В чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „до 31 декември 2020 г. и за всеки следващ период на ЕСТЕ от авиационни дейности“ се заменя с „до 31 декември 2023 г.“.
2. В ал. 3 думите „за всеки период“ се заличават, а след думите „за Република България“ се добавя „по ал. 2“.

§ 18. Създават се чл. 37а и 37б:

„Чл. 37а. (1) Общото количество квоти, които се разпределят на авиационните оператори за 2024 г. въз основа на общото разпределено количество квоти за авиационни дейности по приложение № 2 през 2023 г., намалено с коефициента на линейно намаление 2,2 на сто количеството безплатни квоти, което се разпределя през 2024 г. по чл. 37, както и реда на тяхното разпределение се определят с акт на Европейската комисия.

(2) За периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. част от общото количество по ал. 1 се запазва за търговските оператори на въздухоплавателни средства за използването на устойчиви и други авиационни горива, които не са получени от горива от изкопаеми източници, посочени като допринасящи за постигането на минималния дял на устойчивите авиационни горива съгласно Регламент (ЕС) 2023/2405 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт (ОВ L, 2023/2405, 31.10.2023), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2023/2405“, който авиационните горива, предоставени на авиационните оператори на летищата на Европейския съюз от доставчици на авиационно гориво, съдържат за дозвукови полети, и за които се връщат квоти в съответствие с чл. 48, ал. 1.

(3) Квотите, запазени съгласно ал. 2, се разпределят за покриване на част от или на цялата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и използването на съответните допустими авиационни горива съгласно Регламент (ЕС) 2023/2405, като се

вземат предвид стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници, установени с делегирани актове на Европейската комисия.

Квотите, разпределени съгласно настоящата алинея, обхващат:

а) 70 на сто от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и водород от възобновяеми източници на енергия и биогорива от нови поколения съгласно определението в §1, т. 31 от Допълнителни разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници, за които емисионният фактор е нула;

б) 95 на сто от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и горива от възобновяеми източници от небιологичен произход в съответствие с чл. 37, ал. 16 и чл. 40 от Закона за енергията от възобновяеми източници, използвани във въздухоплаването, за които емисионният фактор е нула;

в) 100 на сто от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванато от първа алинея от настоящия параграф, на летища, разположени на острови, чиято площ е по-малка от 10 000 km² и без пътна или железопътна връзка с континенталната част, на летища, които не са достатъчно големи, за да бъдат определени като летища в Съюза в съответствие с регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт, и на летища, разположени в най-отдалечен регион;

г) в случаи, различни от посочените в букви а), б) и в), 50 на сто от оставащата ценова разлика между използването на керосина от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванати в ал. 2. Правилата за годишното изчисляване на разликата в разходите за целите на разпределението на квоти за използването на горивата, посочени в ал. 2, се определят с делегирани актове на Комисията.

(4) Когато допустимо авиационно гориво по ал. 2 не може физически да бъде обвързано в дадено летище с конкретен полет, квотите по ал. 2, се предоставят за допустимите авиационни горива, заредени на това летище, пропорционално на емисиите от полети на авиационните оператори от това летище, за които се връщат квоти в съответствие с чл.48, ал. 1.

(5) В периода между 1 януари 2024 г. и 31 декември 2030 г. авиационните оператори могат да кандидатстват всяка година за разпределяне на квоти въз основа на количеството на всяко допустимо авиационно гориво по ал. 2, използвано за полети, за които предават квоти в съответствие с чл.48, ал. 1.

(6) Ако за дадена година заявените по ал. 5 квоти за използването на такива горива е по-голямо от наличните квоти, количеството квоти се намалява еднакво за всички засегнати авиационните оператори при разпределянето за съответната година.

(7) По отношение на полетите, заминаващи от летище в Европейското икономическо пространство (ЕИП), които пристигат на летище в ЕИП, в Швейцария или в Обединеното кралство и които не попадат в обхвата на СТЕ на ЕС през 2023 г., общото количество квоти на авиационните оператори, се увеличава с равнищата на разпределяне, включително

безплатно разпределените квоти и предлаганите чрез търг квоти, които биха били реализирани, ако бяха обхванати от СТЕ на ЕС през посочената година, намалени със съответния коефициент на намаление по чл. 42, ал. 1.

(8) Изискванията по чл. 48, ал.1, т. 1 и раздел III не се прилагат за авиационните оператори по отношение на емисиите, изпуснати до 31 декември 2030 г. от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион на държава членка, и летище, намиращо се в същата държава членка, включително друго летище, намиращо се в същия или в друг най-отдалечен регион на същата държава членка.

(9) По отношение на операторите на въздухоплавателни средства се прилага чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС)2023/2405 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт.

Чл. 37б. (1) През 2024 г. и 2025 г. 15 на сто от квотите по чл. 37а, ал. 1 и ал. 8, както и 25 на сто през 2024 г. и 50 на сто през 2025 г., съответно, от останалите 85 на сто от тези квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение, се продават на търг, с изключение на квотите по чл. 37а, ал. 2. Останалите квоти за посочените години се разпределят безплатно.

(2) От 1 януари 2026 г. цялото количество квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение през посочената година, се продават чрез търг, с изключение на квотите по чл. 37а, ал. 2.

(3) Безплатни квоти се разпределят на операторите на въздухоплавателни средства пропорционално на техните верифицирани емисии от авиационни дейности, докладвани за 2023 г., като при изчислението се вземат предвид и верифицирани емисии от авиационни дейности, докладвани по отношение на полети, които са обхванати от СТЕ на ЕС от 1 януари 2024 г.“

§ 19. Член 38 се отменя.

§ 20. В чл. 39 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) За периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2024 г. и за всеки следващ период на ЕСТЕ количеството квоти от авиационни дейности, които се разпределят на авиационните оператори, се определя с акт на Европейската комисия. Министърът на околната среда и водите публикува на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите количеството разпределени квоти.“

2. Алинеи 2 и 3 се отменят.

3. В ал. 4 думите „28 февруари“ се заменят с „30 юни“.

§ 21. Членове 40 и 41 се отменят.

§ 22. В чл. 42 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „за емисии на всички инсталации“ се заличават, а в края на текста след „2021 г.“ се поставя запетая и се добавя „4.3 на сто, считано от 2024 г. до 2027 г. и 4,4 на сто считано от 2028 г.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Количеството на квотите, издадено за целия Европейски съюз се публикува от Европейската комисия.“

3. Създава се ал. 4:

„(4) Линейният коефициент по ал. 1 се прилага и за квотите, съответстващи на средните емисии от дейностите в областта на морския транспорт, докладвани за 2018 г. и 2019 г. в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/757.“

§23. В чл. 43 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) За периода 2013 – 2020 г. и за всеки следващ период на ЕСТЕ безплатни квоти се разпределят на инсталации, които:

са съществуващи, отговарят на условията за безплатно разпределяне, подали са заявление за безплатно разпределяне на квоти за съответния период и са включени в одобрения от Европейската комисия списък с инсталации по ал. 5“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Заявлението по ал. 1, се изготвя съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/331 и се подава до министъра на околната среда и водите.“

3. Създава се нова алинея 3:

„(3) Към заявлението за безплатно разпределяне на квоти от оператори на съществуващи инсталации се прилага документацията, посочена в чл. 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/331, както и потвърждение от компетентния орган по ЗЕЕ, че операторът на съответната инсталация е изпълнил препоръките от доклада по чл. 62 от ЗЕЕ или от сертифицираната система за управление на енергията“.

4. Създава се нова ал. 4:

„(4) В случай, че операторът на дадена инсталация не е представил потвърдението по ал. 3 или не е изпълнил препоръките от доклада по чл. 62 от Закона за енергийната ефективност или от сертифицираната система за управление на енергията, по отношение на размера на окончателното разпределение на безплатните квоти за тази инсталация се прилагат разпоредбите на чл. 46г.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Инсталациите на територията на Република България, които извършват дейности по приложение № 1, както и количеството квоти, разпределени безплатно на всяка инсталация в съответствие с ал. 9, се определят в списък, който се изготвя от министъра на околната среда и водите за 5-годишен период с начало 1 януари 2021 г. и за всеки следващ 5-годишен период и се одобрява от Европейската комисия“.

6. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и думите „ал. 4“ се заменят с „ал. 5“.

7. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Списъкът по ал. 7 се изготвя и подава до ЕК по реда на чл. 14 от Регламент 2019/331“.

8. Алинея 9 се изменя така:

„(9) Разпределението на безплатни квоти за емисии на парникови газове от инсталации се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) № 2019/331.“

9. Създава се ал. 10:

„(10) Когато са необходими корекции на безплатните квоти, предоставени на инсталациите в списъка по ал. 7, тези корекции се извършват, като се използват квоти от или се добавят квоти към количеството квоти по чл. 44, ал. 1.“

10. Досегашната ал. 6 става ал. 11 и се изменя така:

(11) Количеството безплатно разпределени квоти за инсталации, чиято дейност се е увеличила или намалила, изчислено въз основа на пълзяща средна стойност за две години, с повече от 15 на сто спрямо първоначално използваното равнище за определяне на безплатното разпределение за съответния период, се коригира по целесъобразност в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1842 с квоти, които се добавят към или са от количествата квоти по чл. 44, ал. 1 и 7“.

11. Досегашната ал. 3 става ал. 12 и се изменя така:

„(12) Не се разпределят безплатно квоти на инсталации:

1. които са прекратили дейността си по смисъла на чл. 26 от Регламент 331/2019
2. на които разрешителното за емисии на парникови газове е с изтекъл срок на валидност;
3. за които е технически невъзможно да извършват дейност или да възобновят дейността си“.

13. Създава се ал. 13:

„(13) Принципите за мониторинг и докладване и проверка на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, са изложени в част А и Б на Приложение № 5.

§ 24. Създава се чл. 43б:

„Чл. 43б. (1) Не се предоставят безплатни квоти на инсталации в сектори или подсектори, за които се прилагат мерки за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии съгласно Регламент (ЕС) 2023/956, освен в случаите по ал. 2.

(2) Безплатни квоти се предоставят за производството на стоките в списъка по Приложение I на Регламент (ЕС) 2023/956 в количества, намалени с определен коефициент (коефициент по МКВЕГ), който е в размер на 100 на сто до 31 декември 2025 година; 97,5 на сто през 2026 година; 95% през 2027 година; 90% през 2028 година; 77,5% през 2029 година; 51,5 на

сто през 2030 година; 39 на сто през 2031 година; 26,5 на сто през 2032 година и 14 на сто през 2033 година.

(3) Не се предоставят безплатни квоти за производството на стоките в списъка по Приложение I на Регламент (ЕС) 2023/956 и не се прилага коефициентът по МКВЕГ след 2034 година.“

§ 25. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Неразпределеното до 2020 г. количество безплатни квоти за Европейския съюз заедно с 200 милиона квоти от Резерва за стабилност на пазара съгласно Решение (ЕС) 2015/1814 се заделят за нови участници, като към това количество се добавят неразпределените квоти по чл. 43, ал. 3 и 10, както и неразпределените квоти на инсталации поради намалено равнище на дейност. До 200 милиона от заделените квоти за нови участници се връщат в Резерва за стабилност на пазара през 2030 г., когато не са разпределени между 2021 и 2030 г.“

2. Алинея 3 се изменя както следва:

„(3) Заявлението за безплатно разпределяне на квоти от нови участници се изготвя съгласно изискванията на Регламент 2019/331 и се подава до министъра на околната среда и водите“.

3. Създава се нова алинея 4:

„(4) Безплатното разпределение на квоти за нови участници се осъществява след уведомяване на Комисията за годишното количество квоти за емисии, разпределени безплатно на съответната инсталация и когато Комисията не е отхвърлила предварителното годишно количество на квотите за емисии, разпределени безплатно на конкретната инсталация.“

4. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и думите „и се подава в срок до една година след началото на нормалната експлоатация на инсталацията“ се заличават.

5. Досегашната ал. 5 става ал.6 и думите „и които са подадени в срока по ал. 4.“ се заличават.

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7.

§ 26. Член 45 се отменя.

§ 27. В член 46а се създават ал. 4 и ал.5:

„(4) Операторите на инсталациите за производство на електроенергия и мрежовите оператори, на които се разпределят безплатни квоти съгласно ал.1, докладват до 28 февруари всяка година за реализирането на избраните от тях инвестиции, включително за състоянието на съотношението между безплатните квоти и извършените инвестиционни разходи, както и за видовете инвестиции, получили подкрепа.

(5) Министърът на енергетиката докладва за обстоятелствата по ал. 4 на Европейската комисия.“

§ 28. Създават се чл. 46б-46г:

„Чл. 46б. (1) Безплатни квоти се разпределят по реда на чл. 47а само на инсталации, осъществили инвестиции по Националната рамка за инвестиции по ал. 3 в срок до 31 декември 2024 г.

(2) Неразпределените безплатно квоти за периода 2021-2030 г. се добавят към общото количество квоти, което ще се продаде на търг.

(3) В срок до 15 май 2024 г. министърът на енергетиката уведомява Европейската комисията за решението по ал. 2.

Чл. 46в. (1) 30 на сто допълнителни безплатни квоти се предоставят на Република България в случай че средно за периода 2014—2018 г. дялът на емисиите от централно отопление от общото количество на тези емисии в Европейския съюз, разделен на дела на БВП на Република България от общия БВП на Европейския съюз, е по-голям от пет за периода 2026—2030 г.

(2) Операторите на инсталации за централно отопление, които са подали заявление за допълнителни безплатни квоти за дадени инсталации, до 1 май 2024 г. изготвят план за неутралност по отношение на климата на тези инсталации.

(3) Планът по ал. 2 се изготвя в съответствие с целта за климатична неутралност по чл. 2, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119 и съдържа:

1. мерки и инвестиции за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. на ниво инсталация или дружество, като се изключва използването на въглеродни компенсации;

2. междинни и етапни цели за измерване до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това, на напредъка към постигане на климатична неутралност по т. 1;

3. оценка на въздействието по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове на всяка от мерките и инвестициите по т.1.

(4) Постигането на целите по ал. 3 за периода до 31 декември 2025 г. и за всеки период до 31 декември на всяка пета година след това се верифицира в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 2 и Регламент (ЕС) 2018/2067.

(5) Допълнителните безплатни квоти по ал. 2 се разпределят на операторите на инсталации за централно отопление при следните условия:

1. Инвестициите по ал. 3 са равностойни на допълнителните безплатни квоти за значително намаляване на емисиите преди 2030 г. и

2. постигането на междинните и етапните цели по ал. 3 е верифицирано в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 2 и Регламент (ЕС) 2018/2067.

(6) Не се разпределят безплатни квоти над количеството по чл. 43а, ал. 3, ако постигането на междинните и етапните цели в плана по ал. 2 не е верифицирано за периода до края на 2025 г. или за периода 2026—2030 г.“

Чл. 46г. (1) Количеството безплатни квоти на всяка инсталация се намалява с 20 на сто в случаите когато:

1. инсталацията подлежи на обследване на енергийната ефективност или прилага система за управление на енергията съгласно чл. 57 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и операторът на тази инсталация не е изпълнил препоръките от доклада по чл. 62 от ЗЕЕ или от сертифицираната система за управление на енергията, освен в случаите когато срокът за изплащане на съответните инвестиции надвишава три години или когато разходите за тези инвестиции са диспропорционални;
2. нивата на емисии на парникови газове от тази инсталация са по-високи от 80-тия процентил от нивата на емисиите за съответните продуктови параметри и операторът на тази инсталация не е изготвил съгласно чл. 46в план за неутралност по отношение на климата за всяка инсталация, извършваща дейности по списъка по приложение № 1.

(2) Количеството безплатни квоти по ал. 1 не се намалява, ако операторът на инсталацията докаже, че е изпълнил други мерки, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове, равностойни на препоръките от доклада по чл. 62 от Закона за енергийната ефективност или по сертифицираната система за управление на енергията за съответната инсталация.

(3) Не се разпределят безплатни квоти над 80 на сто, ако постигането на междинните и етапните цели в плана по чл. 46в, ал. 2 не е верифицирано за периода до края на 2025 г. или за периода 2026—2030 г.

(4) Операторите доказват изпълнението на препоръките от доклада по чл. 62 от Закона за енергийната ефективност или от сертифицираната система за управление на енергията или други равностойни мерки, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове, като представят потвърждение за изпълнението им от компетентния орган по Закона за енергийната ефективност.“

Чл. 46д. (1) Квотите, които не са разпределени поради намаляване на безплатното разпределяне на квоти в съответствие с дела на квотите за продажба чрез търга по чл. 42, ал. 3, се използват за освобождаване на инсталациите от корекцията в съответствие с чл. 43, ал. 10.

(2). 50 на сто от квотите по ал. 1 се предоставят за подкрепа на иновациите във Фонда за иновациите.

§ 29. В чл. 47 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „чл. 43, ал. 4 и 6“ се заменят с думите „чл. 43, ал. 5 и 11“;
2. В ал. 6 думите „Решение 2011/278/ЕС“ се заменят с „Регламент (ЕС) 2019/331“.

§ 30. В глава четвърта се създава раздел Va с членове 47а-47д:

„Раздел Va

ОБХВАТ НА ПРИЛАГАНЕ НА ЕСТЕ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ В ОБЛАСТТА НА МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ

Чл. 47а. (1) Изпълнителният директор на ИАОС е администриращ орган на корабни дружества, които:

1. са регистрирани в Република България;
2. са регистрирани в друга държава членка на ЕС, но са извършили най-голям отчетен брой плавания до пристанища в Република България през последните четири години на мониторинг по чл. 47б;
3. не са регистрирани в Република България или друга държава членка на ЕС и не са извършили през предходните четири години на мониторинг плавания по чл. 47в, но са започнали или завършили първото си плаване по чл. 47г от или до пристанище в Република България.

(2) Списъкът на корабните дружества, извършвали дейност по приложение № 2 считано от 1 януари 2024 г., актуализираният списък, с който корабните дружества, регистрирани в дадена държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган, както и актуализираният списък, с който корабните дружества, които не са регистрирани в държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган, се изготвят с актове за изпълнение на Европейската комисия.

(3) Промени в дейностите, в регистрацията или администриращия орган на корабното дружество влизат в сила след вписването им в актуализирания списък по ал. 2.

Чл. 47б. (1) Всяко корабно дружество извършва мониторинг на емисиите от дейностите в областта на морския транспорт по приложение № 2 и докладва до администриращия орган по чл. 47а съответните параметри през отчетния период и обобщените данни за емисиите на ниво дружество в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) 2015/757.

(2) Корабните дружества по ал. 1 подават в ИАОС за одобряване план за мониторинг на данните за емисиите, изготвен по реда на наредбата по чл. 5, ал. 1 и в съответствие със сроковете и изискванията на чл. 6 от Регламент (ЕС) 2015/757.

(3) Изпълнителният директор на ИАОС одобрява плановете за мониторинг по ал. 2 в срока по чл. 6, пар. 8 от Регламент (ЕС) 2015/757.

(4) Докладваните обобщени данни за емисиите на ниво корабно дружество по ал. 1 се верифицират в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 5, ал. 2 и глава III от Регламент (ЕС) 2015/757.

Чл. 47в. (1) Разпределяне и предаване на квоти за емисии от морския транспорт се извършват по реда на раздел VI по отношение на:

1. 50 на сто от емисиите от кораби, извършващи плавания от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и до пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка,

2. 50 на сто от емисиите от кораби, извършващи плавания от пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка и до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка,
3. 100 на сто емисии от кораби, извършващи плавания от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и
4. 100 на сто емисии от кораби в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

(2) Неразпределените безплатно квоти по ал. 1 се продават на търг по реда и условията на акт на Европейската комисия.

(3) Корабните дружества предават квоти за верифицирани емисии в съответствие със следния график:

а) 40 на сто от верифицираните емисии, докладвани за 2024 г.;

б) 70 на сто от верифицираните емисии, докладвани за 2025 г.;

в) 100 на сто от верифицираните емисии, докладвани за 2026 г. и всяка следваща година.

(4) Когато предадените квоти са по-малко в сравнение с верифицираните емисии от морския транспорт за 2024 г. и 2025 г., разликата в количество квоти между верифицираните емисии и предадените квоти за всяка година се отменя, а не се продава на търг съгласно член 52.

Чл. 47г. (1) В случаите когато съгласно търговски договор крайната отговорност за закупуването на горивото и/или експлоатацията на кораба се поема от страна, различна от корабното дружество, корабното дружество има право на възстановяване от тази страна на разходите, произтичащи от предаването на квоти.

(2) За целите на ал. 1 „експлоатация на кораба“ означава определяне на превозвания товар или маршрута и скоростта на кораба.

(3) Предаване на квотите по реда на чл. 47в и чл. 48а, ал. 1, т. 2 извършва корабното дружество, независимо от правото на това корабно дружество на възстановяване от трета страна на разходите по ал. 1, произтичащи от предаването на квоти.

Чл. 47д. (1) Изпълнителният директор на ИАОС и изпълнителният директор на ИАМА могат да поискат съдействие от ЕАМБ или от друга съответна организация и могат да сключат с тези организации подходящи споразумения за тази цел.“

§ 31. В глава четвърта наименованието на раздел VI се изменя така: „Предаване, замяна и отмяна на квоти за емисии на парникови газове“

§ 32. В чл. 48 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В срок до 30 септември всяка година:

1. Операторите на инсталации, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, и авиационните оператори са длъжни да предадат определен брой квоти, равняващи се на

общото количество емисии, отделени от инсталацията или в резултат на авиационните дейности през предходната година, верифицирани в съответствие с наредбата по чл. 5, т. 2 или определени в резултат на консервативна оценка на емисии съгласно чл. 70 от Регламент (ЕС) № 2018/2066.

2.Корабните дружества са длъжни да предадат определен брой квоти, равняващи се на общото количество емисии, отделени от корабното дружество през предходната година, верифицирани в съответствие с наредбата по чл. 5, т. 2 и Глава III от Регламент (ЕС) 2015/757.“

2. Алинея 2 се отменя.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Операторът на инсталация, авиационният оператор и корабното дружество изпълняват задължението си по ал. 1 само с квоти, издадени от компетентен орган на държава – членка на Европейския съюз.“

4. В ал. 4 след думата „недра“ се добавя „или по отношение на емисии, за които се смята, че са уловени и използвани по такъв начин, че да се свържат трайно химически в даден продукт, така че да не навлизат в атмосферата при нормална употреба, включително нормални дейности, извършени след края на жизнения цикъл на продукта, съгласно делегиран акт на Европейската комисия.“

5. Създават се ал. 6-8:

„(6) Задължението по ал. 1 не възниква за следните емисии на авиационните оператори:

1. емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети на тези авиационни оператори от или до държави, които са изброени в акт за изпълнение на Европейската комисия;

2. емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети на тези авиационни оператори между ЕИП и държави, които не са изброени в акта за изпълнение по.1, различни от полети до Швейцария и до Обединеното кралство;

3. емисиите от полети на тези авиационни оператори до и от най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, различни от изброените в акта за изпълнение по т. 1 и държавите, чийто БВП на глава от населението е равен на средния за Европейския съюз или го надвишава.

(7) Изпълнителният директор на ИАОС отменя предадените квоти по ал. 1. Изпълнителният директор на ИАОС отменя квотите по ал. 1 във всеки момент по искане на лицето, което ги притежава.

(8) Когато предадените квоти са по-малко в сравнение с верифицираните емисии, разликата в количество квоти между верифицираните емисии и предадените квоти за всяка година се отменя от компетентния орган по ал. 7, а не се продава на търг съгласно член 52.“

§ 33. Създава се чл. 48а:

„Чл. 48а. (1) Корабните дружества считано до 31 декември 2030 г. предават 5 на сто по-малко квоти от своите верифицирани емисии от кораби от ледови клас, при условие че тези

кораби имат ледови клас IA или IA Super или равностоен ледови клас, установен съгласно Препоръка 25/7 на Конвенцията от Хелзинки за опазване на Балтийско море (HELCOM).

(2) Задължение за връщане на квоти не възниква за емисиите, освободени до 31 декември 2030 г. от плавания между пристанище, разположено в най-отдалечен регион на държава членка, и пристанище, разположено в същата държава членка, включително плавания между пристанища в най-отдалечен регион и плавания между пристанища на най-отдалечените региони на същата държава членка, както и от дейностите, извършвани в пристанище от тези кораби във връзка с тези плавания.

(3) На операторите на инсталации, операторите на въздухоплавателни средства и корабните дружества се забранява да използват издадени от държава членка квоти, с които ще бъдат погасени техни съществуващи задължения за връщане на квоти в случаите и при условията, определени с делегиран акт на Европейската комисия.“

§ 34. Член 49 се изменя така:

„Чл. 49. (1) Авиационни оператори, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от Република България или които имат най-голям брой установени емисии от полети от и до летища на територията на Република България, след уведомяването по ал. 6 могат да изпълнят задълженията си за отмяна на кредити със следните кредити:

1. кредити, разрешени от страните, участващи в механизма, създаден съгласно чл. 6, пар. 4 от Парижкото споразумение;
2. кредити, одобрени от страните, участващи в програми за кредитиране, които са приети за допустими от Съвета на Международната организация по гражданска авиация (ИКАО), съгласно акт за изпълнение на Европейската комисия;
3. СЕРЕ и ЕРЕ, разрешени от страните по международни споразумения за изменение на климата, от дейности по проекти в трети държави;
4. кредити, издадени във връзка с проекти, администрирани от държавите членки в Европейския съюз, водещи до намаление на емисиите на парникови газове извън ЕСТЕ.

(2) Кредитите по ал. 1, точка 1 и 2, могат да се използват само ако:

1. произхождат от държава, която е страна по Парижкото споразумение към момента на използването им;
2. произхождат от държава, която е посочена в акт за изпълнение на Европейската комисия, като участваща в Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA) на ИКАО;

(3) Алинея 2, т. 2 не се прилага за емисии, изпускани преди 2027 г., или за най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, с изключение на държавите, чийто БВП на глава от населението е равен или надвишава средния за Европейски съюз.

(4) Кредитите по ал. 1, т. 1-3 могат да се използват, ако е било договорено разрешение от участващите страни, ако е направено своевременно коригиране в докладването на антропогенните емисии по източници и поглъщанията по поглъщатели, обхванати от

национално определените приноси на участващите страни към РКООНИК, и ако се избягва двойното отчитане и нетното увеличение на глобалните емисии.

(5) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД „ГВА“) изчислява съгласно методика, приета с акт за изпълнение на Европейската комисия:

1. кредитите, компенсиращи емисиите от полети за предходната календарна година от и между държави, включени в списък в акт за изпълнение на Европейската комисия, и от полети между тези държави и Швейцария или Обединеното кралство.

2. кредитите за общото окончателно компенсиране за даден период на изпълнение на задълженията по CORSIA и до 30 ноември на годината след последната година от съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA.

(6) В срок до 30 ноември всяка година главният директор на ГД „ГВА“ уведомява относно размера на компенсиращите кредити авиационните оператори по ал. 5, които отговарят на следните условия:

1. притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и

2. имат годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса по-голяма от 5 700 кг, които изпълняват полети по приложение № 2, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.

(7) За целите на ал. 6, т. 2 не се вземат предвид емисиите на CO₂ от:

1. държавни полети;

2. полети с хуманитарни цели;

3. полети за медицински цели;

4. военни полети;

5. полети за гасене на пожари;

6. полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност.

(8) Авиационните оператори, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от Република България, отменят кредитите по ал. 1 само по отношение на количеството, за което са получили уведомление по ал. 6, за съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA. Отмяната на кредити се извършва до 31 януари 2025 г. за емисиите в периода 2021—2023 г. и до 31 януари 2028 г. за емисиите в периода 2024—2026 г.

(9) Авиационен оператор, който извършва дейност на силно ограничен брой двойки летища или в силно ограничен брой двойки държави, за които се прилагат изисквания за компенсиране по ал. 1, или в силно ограничен брой двойки държави, за които не се прилагат изисквания за компенсиране по ал. 1, може да подаде до главния директор на ГД „ГВА“ аргументирано писмено искане данните на равнището на авиационния оператор да не бъдат публикувани, ако това ще навреди на неговите търговски интереси.

(10) Главният директор на ГД „ГВА“ уведомява Европейската комисия за случаите по ал. 9 с искане тези данни да бъдат публикувани на по-високо ниво на обобщаване.

§ 35. В чл. 50 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „до 30 юни“ се заличават.
2. Алинея 2 и 3 се отменят.

§ 36. В глава четвърта се създава раздел VIа с членове 51а-51ж:

“Раздел VIа

СИСТЕМА ЗА ТЪРГОВИЯ С ЕМИСИИ ОТ СГРАДНИЯ СЕКТОР, СЕКТОРА НА АВТОМОБИЛНИЯ ТРАНСПОРТ И ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ СЕКТОРИ

Чл. 51а. (1) Разпоредбите на този раздел се прилагат за емисиите, разрешителните за емисии на парникови газове, издаването и предаването на квоти, мониторинга, докладването и верификацията по отношение на дейността на лицата, които освобождават горива за потребление в секторите по приложение № 3.

(2) Този раздел не се прилага за емисиите от дейности по приложение № 1 и приложение № 2.

Чл. 51б. (1) Общото количество на квотите за емисии от сградния сектор, автомобилния транспорт и допълнителните сектори, издадено за целия Европейски съюз, намалява линейно всяка година от 2027 г., считано от 2024 г., и от 2028 г., считано от 2025 г. Линейният коефициент за намаление е 5,1 на сто след 2024 г. и 5,38 на сто след 2025 г., с изключение на случаите на коригиране.

(2) Количеството на квотите по ал. 1 и техните корекции се определят с актове на Европейската комисия.

Чл. 51в. (1) Квотите за емисии от дейността по приложение № 3, с изключение на квотите, прехвърлени в резерва за пазарна стабилност по Решение (ЕС) 2015/1814, и на квотите, приходите от които са предназначени за Социалния фонд за климата по Регламент (ЕС) 2023/955 [на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент \(ЕС\) 2021/1060](#) ОВ L 130, 16.5.2023г. (наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2023/955“), считано от 2027 г. се продават на търг съгласно делегиран акт на Европейската комисия.

(2) Делът на Република България от приходите от продажби на квоти на търг по ал. 1 е равен на референтните емисии на Република България по чл. 4, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 за категориите източници на емисии по т. 2, букви „а-в“ от приложение № 3, за средната стойност на емисиите за периода 2016-2018 г.

Чл. 51г. (1) От 1 януари 2025 г. дейността по приложение № 3 се разрешава след издаване на разрешително за емисии на парникови газове по реда на наредбата по чл. 5, ал. 1.

(2) За издаване на разрешително за емисии на парникови газове лицата по чл. 51а, ал. 1 подават заявление до изпълнителния директор на ИАОС.

(3) Заявлението по ал. 2 включва описание на:

1. доставчика на горива;
2. вида на горивата, които се използват за изгаряне в секторите по приложение № 3, и начините на освобождаване тези горива за потребление;
3. крайната употреба на горивата, освободени за потребление за дейността по приложение № 3;
4. планираните мерки за мониторинг и докладване на емисиите в съответствие с актове за изпълнение на Европейската комисия;

(4) Заявлението по ал. 2 включва и нетехническо резюме на описанието по ал. 3.

(5) Изпълнителният директор на ИАОС издава разрешително на лицата по чл. 51а, ал. 1 за емисии на парникови газове за дейността по приложение № 3 по реда и условията на наредбата по чл. 5, ал. 1.

(6) Разрешителното за емисии на парникови газове съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на доставчика на горива – физическо лице, съответно наименование, ЕИК/Булстат номер, седалище и адрес на управление на доставчика на горива – юридическо лице, както и други данни, посочени в НРЕПГ;
2. описание на начините, по които лицата по чл. 51а, ал. 1 освобождава горивата за потребление в секторите по приложение № 3;
3. списък на горивата, които лицата по чл. 51а, ал. 1 освобождава за потребление в секторите по приложение № 3;
4. план за мониторинг и изисквания за докладване съгласно актове за изпълнение на Европейската комисия;
5. задължение за предаване в срок до 31 май всяка година на квоти, издадени съгласно този раздел, равни на общото количество верифицирани емисии за всяка календарна година.

(7) Лицата по чл. 51а, ал. 1, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, са длъжни да уведомят изпълнителния директор на ИАОС при всеки случай на планирани промени в естеството на дейността или в освобождаваните от тях горива за потребление в 14-дневен срок от датата на настъпване на промяната.

(8) При промяна в лицата по чл. 51а, ал. 1 новите лица поемат правата и задълженията съгласно разрешителното и са длъжни да уведомят изпълнителния директор на ИАОС в срок от 14-дневен срок от датата на настъпване на промяната.

(9) Изпълнителният директор на ИАОС актуализира разрешителното в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 1 и актовете за изпълнение на Европейската комисия.

Чл. 51д. (1) Лицата по чл. 51а, ал. 1, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, считано от 2025 г. осъществяват годишен мониторинг на емисиите от количествата горива, освободени за потребление по приложение № 3.

(2) Лицата по чл. 51а, ал. 1, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, считано от 2026 г. са длъжни да изготвят годишен доклад, съдържащ данните от мониторинга на емисиите на парникови газове за предходната година.

(3) Лицата по чл. 51а, ал. 1, които към 1 януари 2025 г. притежава разрешително за емисии на парникови газове, са длъжни до 30 април 2025 г. да изготвят годишен доклад за историческите емисии за 2024 г.

(4) За периода от 1 януари 2028 г. до 2030 г. до 30 април всяка година лицата по чл. 51а, ал. 1, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, изготвят доклад за средния дял на разходите, свързани с предаването на квоти по този раздел, които са прехвърлили към потребителите за предходната година.

(5) Докладите по ал. 2-4 се изготвят и верифицират в съответствие с акт за изпълнение на Европейската комисия и на наредбата по чл. 5, чл. 2 и се представят в срок до 30 април на изпълнителния директор на ИАОС за проверка и публикуване.

Чл. 51е. (1) Прехвърляне, отмяна и предаване на квоти за емисии на парникови газове от дейността по приложение № 3 се извършват по реда и сроковете по чл. 48, алинеи 3-5, 7 и 8.

(2) От 1 януари 2028 г. лицата по чл. 51а, ал. 1 в срок до 31 май всяка година предават количество квоти равно на общото количество верифицирани емисии от количеството горива, освободени за потребление през предходната календарна година съгласно приложение № 3.

(3) Лицата по чл. 51а, ал. 1 не могат да изпълняват задължението си по ал. 2 с квоти за емисии от стационарни инсталации, от авиационни дейности и от морския транспорт.

(4) Изпълнителният директор на ИАОС отменя предадените квоти по ал. 2.“

Чл. 51ж. (1) Изпълнителния директор на ИАОС може да разреши прилагането на опростени мерки за мониторинг, докладване и проверка за регулирани субекти, чиито годишни емисии, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление, са под 1 000 тона еквивалент на въглероден диоксид, в съответствие с актовете за изпълнение, приети от ЕК.

(2) Изпълнителния директор на ИАОС може да разреши на регулираните субекти да осъвременят плановете за мониторинг, без да променят разрешителното. Регулираните субекти представят всички осъвременени плановете за мониторинг на изпълнителния директор на ИАОС за одобрение.“

§ 37. В чл. 52 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „парникови газове по“ се добавя „глава IV, раздел IV и V от“.
2. Създава се ал. 3:

„(3) Търговете на квоти за емисии по раздел VIa се провеждат отделно от търговете на квоти за емисии по раздели IV и V.“

§ 38. В чл. 55, ал. 2 се изменя така:

„Административните разходи, по прилагане на настоящия закон от органите по чл. 6 и 7, са за сметка на приходите по чл. 57, ал.1, като се предоставят от ПУДООС чрез трансфер по бюджета на Министерство на околната среда и водите. Трансферът се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.“

§ 39. В чл. 56, ал. 1 се изменя така:

„(1) Приходите от продажбата на квотите за авиационни дейности чрез търг, или финансовият еквивалент на тези приходи, с изключение на приходите, определени като собствени ресурси в съответствие с чл. 311, алинея трета от Договора за функциониране на ЕС и записани в общия бюджет на Европейския съюз, се използват за финансиране на дейностите по ограничаване изменението на климата, включително за:

1. една или повече дейности по чл. 57, ал. 1;
2. заплащане дейността на тържния инспектор по чл. 52 от Регламент (ЕС) № 1031/2010 и на задълженията, произтичащи от сключените договори между тържния продавач и тържната платформа за предлагане на търг на квоти за емисии на парникови газове съгласно чл. 52 от Регламент (ЕС) № 1031/2010.“

§ 40. Член 57 се изменя така:

„Чл. 57. (1) Приходите от продажба чрез търг на всички квоти за инсталации, разпределени на Република България в зависимост от дела на емисиите на държавата през 2005 г. или от средните стойности за периода 2005-2007 г., в зависимост коя от двете стойности е по-висока, и всички приходи от продажбата чрез търг на допълнително разпределени квоти, които имат за цел гарантиране на солидарност и растеж и междусистемна свързаност в Европейския съюз или финансовият еквивалент на тези приходи, с изключение на приходите, определени като собствени ресурси в съответствие с чл. 311, алинея трета от Договора за функциониране на ЕС и записани в общия бюджет на Европейския съюз, и приходите, използвани за компенсиране на непреките разходи на въглеродните емисии, се използват за финансиране на една или повече от следните дейности:

1. намаляване емисиите на парникови газове чрез:
 - а) участие във Фонда за глобална енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници и във Фонда за адаптация, създаден с Решение № 10 на седмата конференция на страните по РКОНИК;
 - б) адаптиране към въздействието от изменението на климата;

- в) финансиране на научноизследователска и развойна дейност;
 - г) финансиране на демонстрационни проекти за намаляване на емисиите и съответно адаптиране;
 - д) участие в инициативи в рамките на Европейския стратегически план за енергийните технологии и Европейските технологични платформи;
2. мерки за предотвратяване на обезлесяването и подкрепа на защитата и възстановяването на торфища, гори и други сухоземни или морски екосистеми, включително мерки, които допринасят за опазването, възстановяването и по-доброто им управление, в частност по отношение на защитените морски зони, и увеличаване на залесяването и повторното залесяване, които са благоприятни за биологичното разнообразие, включително в развиващи се държави, ратифицирали Парижкото споразумение, и мерки за трансфер на технологии и улесняване на адаптирането към неблагоприятните въздействия от изменението на климата в тези държави;
 3. улавяне на емисии чрез използване на гори и почви в Европейския съюз;
 4. безопасно за околната среда улавяне и съхранение на CO₂ в геоложки формации и по-специално от електроцентрали, работещи с твърди изкопаеми горива, и от промишлени отрасли и подотрасли, включително в трети държави и иновативни технологични методи за поглъщане на въглерод, като прякото улавяне на въглерод от въздуха и неговото съхранение;
 5. инвестиране във и ускоряване на прехода към видове транспорт, които допринасят значително за декарбонизацията на сектора, включително развитието на благоприятен за климата пътнически и товарен железопътен транспорт и автобусен превоз и технологии, мерки за декарбонизация на морския сектор, включително подобряване на енергийната ефективност на корабите, пристанищата, иновативните технологии и инфраструктура и устойчиви алтернативни горива, като водород и амоняк, които се произвеждат от възобновяеми източници, и технологии за задвижване с нулеви емисии, както и финансиране на мерки за оказване на подкрепа на декарбонизацията на летищата в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС (ОВ L 234, 22.9.2023) и с Регламент (ЕС) 2023/2405;
 6. научноизследователска и развойна дейност, свързана с енергийната ефективност и чистите технологии в отраслите, попадащи в обхвата на закона;
 7. мерки за подобряване на енергийната ефективност, системите за централно отопление и изолацията, за подпомагане на ефективните и възобновяеми отоплителни и охладителни системи или за подпомагане на основното и поетапно основното саниране на сгради в съответствие със Закона за енергийната ефективност, като се започне със санирането на сградите с най-лоши енергийни характеристики, както и предоставяне на финансова подкрепа с цел справяне със социалните аспекти в домакинствата с ниски и средни доходи, включително чрез намаляване на нарушаващите конкуренцията данъци и целеви намаления на митата и таксите за електроенергия от възобновяеми източници;
 8. развитие на енергията от възобновяеми източници и на електропреносните мрежи с оглед изпълнение на целите за енергия от възобновяеми източници и на целите относно

междусистемните връзки, както и за развитие на други технологии, които допринасят за прехода към безопасна и устойчива икономика с ниски въглеродни емисии, и за подпомагане на целите за увеличаване на енергийната ефективност на нивата, договорени в съответните актове на Европейския съюз, включително производството на електроенергия от потребители на собствена енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия;

9. финансиране на дейността в областта на климата в развиващи се държави извън Европейския съюз, уязвими към изменението на климата, включително дейности за адаптиране към въздействията от изменението на климата;

10. насърчаване на придобиването на професионални умения и пренасочването на работниците с цел да се допринесе за справедливия преход към нисковъглеродна икономика, особено в регионите, които са най-силно засегнати от преобразуването на работни места, в тясно сътрудничество със социалните партньори и инвестиране в повишаване на квалификацията и преквалификация на засегнатите от прехода работници, включително работници в морския транспорт;

11. финансиране на национални схеми за дивиденди в областта на климата с доказано положително въздействие върху околната среда, документирани в годишния доклад, посочен в чл. 19, пар.2 от Регламент (ЕС) 2018/1999;

12. справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии на секторите по приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956 и техния преход към декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

13. заплащане на дейността и задълженията по чл. 56, ал. 1, т. 2.

14. 50 на сто от квотите по чл. 46д, ал. 1 се продават на търг в съответствие с чл. 52, ал. 1 и съответните приходи се използват за справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии на секторите по приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956 към Регламент (ЕС) 2023/956, като подкрепят прехода и насърчават тяхната декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

(2) 90 на сто от приходите от продажбата на квотите по ал. 1 се внасят във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" от ПУДООС. Приходите от продажбата на квотите по ал. 1, представляващи 10 на сто от общите приходи, остават по бюджета на ПУДООС и може да се разходват чрез бюджета на НДЕФ или чрез бюджета на ПУДООС и се ползват за дейностите изброени в ал. 1, както и за изпълнение на чл. 55, ал. 2.

(3) Получените в ПУДООС приходи от продажба чрез търг на всички квоти за инсталации по ал. 1 се разходват от ПУДООС, съгласно правилата му за финансиране на проекти, за дейностите изброени в ал. 1 и по реда на ал. 2.

(4) Считано от 1 януари 2025 г. използването на приходите от продажба чрез търг по ал. 1 за икономическа дейност, за която са установени технически критерии за проверка дали дадена икономическа дейност нанася значителни вреди по отношение на една или повече от екологични цели по чл. 10, пар. 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2020/852

[на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент \(ЕС\) 2019/2088 \(ОВ L 198, 22.6.2020 г.\)](#), се осъществява в съответствие с критериите за „ненанасяне на значителни вреди“ по чл. 17 от същия регламент.

- (5) Министърът на околната среда и водите предоставя на Европейската комисия подробен доклад за използваните приходи за дейностите по ал. 1 съгласно чл. 19, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999, като посочва, кои приходи са използвани и какви действия са предприети за изпълнение на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, представен в съответствие с посочения регламент, и териториални планове за справедлив преход, изготвени в съответствие с чл. 11 от Регламент (ЕС) 2021/1056 [на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на Фонда за справедлив преход](#) (ОВ L 231, 30.6.2021 г.).
- (6) Част от приходите от продажба чрез търг по ал. 1 могат да бъдат използвани за финансови мерки за отраслите и подотраслите, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, действително възникващи при прехвърлянето на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията, при условие че тези финансови мерки са в съответствие с правилата за държавна помощ и не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар. Размерът на финансовите мерки и начинът на прилагането им се определя с решение на Министерския съвет.
- (7) Приетите финансови мерки по ал. 5 не могат да компенсират непреките разходи, покрити от безплатно разпределените квоти в съответствие с чл. 43, 46в и 46г.
- (8) В случаите когато за финансовите мерки по ал. 5 са изразходвани повече от 25 на сто от приходите от търгове по ал. 1 за годината, в която са извършени непреките разходи, министърът на околната среда и водите в срок до 3 месеца от края на съответната година публикува на Интернет страницата на Министерство на околната среда и водите доклад, който съдържа следната информация:
 1. общия размер на финансовата компенсация за отраслите и подотраслите, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии;
 2. цените на електроенергията за големите промишлени потребители, към които се прилагат финансовите мерки по ал. 5;
 3. други краткосрочни и дългосрочни мерки за устойчиво понижаване на непреките разходи за намаляване на въглеродните емисии.“

§ 41. В чл. 57а се правят следните изменения:

„Чл. 57а. (1) Делът на Република България от Модернизационния фонд се финансира с приходите от продажбата на квотите по чл. 42, ал. 3, т. 3.

(2) Подкрепяните инвестиции от Модернизационния фонд са в съответствие с целите на този закон, целите в Съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт и Регламент (ЕС) 2021/1119 и дългосрочните цели по Парижкото споразумение. От Модернизационния фонд не се предоставя подкрепа за съоръжения за производство на

енергия, които използват изкопаеми горива, с изключение на газообразни изкопаеми горива по ал. 5.

(3) Най-малко 80 на сто от приходите от продажбата чрез търг на квотите в дяла от 5,84 на сто на Република България от Модернизационния фонд за периода 2021-2030 г. и на квотите, прехвърлени към дяла на Република България от Модернизационния фонд по чл. 47б, ал. 2, и най-малко 90 на сто от приходите от продажбата чрез търг на квотите в дяла от 4,9 на сто на Република България от Модернизационния фонд за периода 2024-2030 г. се използват за подкрепа на инвестициите в следните области:

1. производство и използване на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници;
2. отопление и охлаждане от възобновяеми източници;
3. намаляване на общото потребление на енергия чрез енергийна ефективност, включително в промишлеността, транспорта, сградите, селското стопанство и отпадъците;
4. съхранение на енергия и модернизация на енергийните мрежи, включително управление на потреблението, топлопроводите и мрежите за пренос на електроенергия, увеличаване на междусистемните връзки с други държави членки и инфраструктура за мобилност с нулеви емисии;
5. подкрепа за домакинствата с ниски доходи, включително в селските и отдалечените райони, за справяне с енергийната бедност и за модернизиране на отоплителните им системи; както и
6. справедлив преход на зависимите от въглеродни емисии региони в Република България така че да се подкрепи пренасочването, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците, образованието, инициативите за търсене на работа и новосъздадените предприятия, в диалог с гражданското общество и социалните партньори съобразно мерките и действия, включени в териториалните планове за справедлив преход на Република България съгласно чл. 8, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1056.

(4) Приходите от продажбата чрез търг на квоти, прехвърлени към дела на Република България от Модернизационния фонд по чл. 47б, ал. 2, и приходите от продажбата чрез търг на допълнително разпределени квоти, които имат за цел гарантиране на солидарност и растеж по чл. 57, ал. 1, могат да се използват за инвестиции, свързани с газообразни изкопаеми горива.

(5) Приходите от продажбата чрез търг на квотите в дяла от 5,84 на сто на Република България от Модернизационния фонд за периода 2021-2030 г. могат да се използват за инвестиции, свързани с газообразни изкопаеми горива, в случаите когато:

1. дейността се счита за екологично устойчива съгласно Регламент (ЕС) 2020/852 и гарантираща енергийната сигурност;
2. за производството на енергия квотите се продават на търг преди 31 декември 2027 г.;
3. за инвестиции, включващи използване на газ надолу по веригата, квотите се продават на търг преди 31 декември 2028 г.

(6) Условието и редът за подбор на проекти за дейности по ал. 3-5 и критериите за определяне на представител в Инвестиционния комитет на Модернизационния фонд се определят с акт на Министерския съвет.“

(7) Министерството на енергетиката осигурява финансирането от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, посочено в чл. 42, ал. 3, т. 3, включително на източника на финансиране на действия или проекти, да бъде видимо в съответствие с делегирания акт, издаден от Европейската комисия.

§ 42. Създава се чл. 57аа:

„Чл. 57аа. (1) Приходите от продажбата на квотите за дейностите по приложение № 3 или финансовият еквивалент на тези приходи, с изключение на приходите, представляващи външни целеви приходи по чл. 21, пар. 5 от [Регламент \(ЕС, Евратом\) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти \(ЕС\) № 1296/2013, \(ЕС\) № 1301/2013, \(ЕС\) № 1303/2013, \(ЕС\) № 1304/2013, \(ЕС\) № 1309/2013, \(ЕС\) № 1316/2013, \(ЕС\) № 223/2014 и \(ЕС\) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент \(ЕС, Евратом\) № 966/2012](#) (ОВ L 193, 30.7.2018 г.), или на приходите, определени като собствени ресурси в съответствие с чл. 311, алинея трета от Договора за функциониране на ЕС и записани в общия бюджет на Европейския съюз, се използват за финансиране на дейностите по чл. 57, като приоритетно се финансират дейности, които могат да допринесат за справяне със социалните аспекти на търговията с емисии, или една или повече от следните мерки:

1. мерки за декарбонизацията на отоплението и охлаждането на сградите или за намаляването на енергийните потребности на сградите, включително интегрирането на енергия от възобновяеми източници, и свързаните с тях мерки в съответствие с чл. 14б от ЗЕЕ, както и мерки за предоставяне на финансова подкрепа на домакинствата с ниски доходи в сградите с най-лоши характеристики;

2. мерки, предназначени да ускорят разпространението на превозни средства с нулеви емисии или да осигурят предоставянето на финансова подкрепа за изграждане на напълно оперативно съвместима инфраструктура за презареждане на превозни средства с нулеви емисии с гориво или електроенергия, или

3. мерки за насърчаване на преминаването към обществен транспорт и подобряване на мултимодалността, или за предоставяне на финансова подкрепа за справяне със социалните аспекти, засягащи ползвателите на транспорт, които са с ниски и средни доходи;

4. финансиране на дейностите и мерките по изпълнение на социалния план за климата на Република България в съответствие с чл. 15 от Регламент (ЕС) 2023/955;

5. предоставяне на финансова компенсация за крайните потребители на горива в случаите, когато не е било възможно да се избегне двойно отчитане на емисиите или когато са предадени квоти за емисии, различни от квотите за емисии от дейността по приложение № 3.

(2) Министърът на околната среда и водите докладва на Европейската комисия за извършените дейности по ал. 1 съгласно чл. 19, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.“

§ 43. В глава пета, в наименованието на раздел VIIa думата „схема“ се заменя със „система“.

§ 44. В чл. 63, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 2 се изменя така:

„2. годишни верифицирани доклади на оператори на инсталации, на авиационни оператори, на корабни дружества и на лицата по чл. 51а, ал. 1“.

2. Точка 3 се изменя така:

„3. имената на операторите на инсталации, на авиационните оператори, на корабните дружества и на лицата по чл. 51а, ал. 1, които нарушават изискванията за връщане на достатъчно квоти, съответстващи на верифицираните им емисии“.

§ 45. В чл. 67, ал. 5 след думите „по реда на Решение № 406/2009/ЕО“ се добавя „и по реда и условията на чл. 19“.

§ 46. В чл. 67а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Емисиите на парникови газове на Република България от категориите дейности по чл. 2, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2018/842 не надхвърлят следните стойности:

1. за периода 2023-2025 г. пределната стойност, определена от линейна траектория с начало през 2022 г. от годишно разпределеното количество емисии за тази година и с край през 2030 г. с пределната стойност, установена в приложение I, колона 2 от Регламент (ЕС) 2018/842.

2. за периода 2026—2030 г. пределната стойност, определена от линейна траектория, с начало средната стойност на емисиите на парникови газове през 2021 г., 2022 г. и 2023 г., докладвани от Република България по член 26 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и с край през 2030 г. с пределната стойност, установена за Република България в приложение I, колона 2 от Регламент (ЕС) 2018/842. Линейната траектория започва на девет дванадесети от разстоянието от 2023 г. до 2024 г.;

3. годишните разпределени количества емисии за периода 2021 – 2030 г. се определят съгласно чл. 4, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2018/842 с акт на Европейската комисия.“

2. В ал. 4 след думите „определено количество“ се добавя „до сумата на общите“, а след думите „нетни поглъщания“ се добавя „и общите нетни емисии“.

3. Създава се нова ал. 5:

„(5) За изпълнение на целите по ал. 1 на Република България се разпределят по реда на чл. 11 от Регламент (ЕС) 2018/842 допълнителни емисии в количество съгласно Решение (ЕС)

2023/863 на Комисията от 26 април 2023 година за определяне на количествата, съответстващи на 20 на сто от общото преизпълнение на някои държави членки в периода 2013—2020 година, съгласно Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 112, 27.4.2023 г.).“

4. Алинея 5 и 6 стават съответно алинея 6 и 7 и се изменят така:

„(6) При констатирано надвишаване на определените нива на емисиите по ал. 2 Министерският съвет по предложение на министъра на околната среда и водите приема план за коригиращи действия, изготвен в съответствие с чл. 8, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2018/842.

(7) Министърът на околната среда и водите изпраща плана по ал. 5 до Европейската комисия по реда на чл. 8 от Регламент (ЕС) 2018/842 и го публикува на Интернет страницата на Министерство на околната среда и водите.“

§ 47. Член 67б се изменя така:

„Чл. 67б. (1) Емисиите на парникови газове за периода 2021 – 2025 г. не могат да надхвърлят поглъщанията, изчислени като сбор на общите емисии и на общите поглъщания на територията на Република България във всички отчетни категории площи по чл. 2 от Регламент (ЕС) 2018/841.

(2) Сборът на емисиите и поглъщанията на парникови газове на територията на Република България във всички отчетни категории площи и сектори по чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2018/841, докладвани за 2030 г. в инвентаризацията на парникови газове, представени през 2032 г., в сравнение със средната стойност на данните от инвентаризацията на парникови газове за 2016 г., 2017 г. и 2018 г., представени през 2032 г., не надхвърля целта, посочена в приложение Па, колона В на Регламент (ЕС) 2018/841.

(3) За периода 2026—2029 г. сборът от разликите между емисиите и поглъщанията на парникови газове на територията на Република България във всички отчетни категории площи и сектори по чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2018 за всяка година и средната стойност на данните от инвентаризацията на парникови газове за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., представени през 2032 г., не надхвърлят бюджета за същия период.

(4) Бюджетът за 2026—2029 г се определя като сбор от разликите за всяка година през периода 2026—2029 г. между годишните пределно допустими стойности за емисиите и поглъщанията на парникови газове за тези години, установени въз основа на линейна траектория към 2030 г. и средната стойност на данните от инвентаризацията на парникови газове за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., представени през 2025 г. Годишните пределно допустими стойности за всяка година от периода 2026—2029 г. се определят с акт за изпълнение на Европейската комисия.

(5) Отчитането на емисиите и на поглъщанията от всички отчетни категории площи по чл. 2 от Регламент (ЕС) 2018/841 се извършва съгласно чл. 5 – 10 от Регламент (ЕС) 2018/841 и се докладва на Европейската комисия в сроковете по чл. 14 от същия регламент.

(6) За изпълнение на изискването по ал. 1 могат да се използват възможности за гъвкавост при условията и по реда на чл. 11-13 и чл. 13б от Регламент (ЕС) 2018/841.

(7) Министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието и храните изготвят и представят на Европейската комисия национален отчетен план за горите, съдържащ предложени референтни нива за горите, при условията и в сроковете по чл. 8 от Регламент (ЕС) 2018/841.

(8) При констатиран от Европейската комисия недостатъчен напредък по целите по ал. 1-3 Министерският съвет по предложение на министъра на околната среда и водите в срок от три месеца от датата на констатацията приема план за коригиращи действия, който се изготвя в съответствие с чл. 13г, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2018/841.

(9) Министърът на околната среда и водите изпраща плана по ал. 8 до Европейската комисия и го публикува на Интернет страницата на Министерство на околната среда и водите.“

§ 48. В глава пета раздел III се отменя.

§ 49. В глава пета се създава раздел IIIа с чл. 70а-70г:

“Раздел IIIа

МЕХАНИЗЪМ ЗА КОРЕКЦИЯ НА ВЪГЛЕРОДНИТЕ ЕМИСИИ ПО ГРАНИЦИТЕ

Чл. 70а. (1) Вносът на стоки, обхванати от МКВЕГ, на територията на Република България се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/956.

(2) За получаване на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ вносителят/косвеният митнически представител подава чрез регистъра на МКВЕГ заявление до изпълнителния директор на ИАОС по реда на чл. 5 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(3) Изпълнителният директор на ИАОС в срок от 14 дни от получаването одобрява заявлението по ал. 2 при условията на чл. 17, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2023/956. Решението за одобрение съдържа информацията по чл. 17, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2023/956 и се вписва в регистъра по МКВЕГ.

(4) Изпълнителният директор на ИАОС определя с решението за одобрение по ал. 3 размера на обезпечение под формата на банкова гаранция, дължимо в случаите и при условията на чл. 17, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(5) Изпълнителният директор на ИАОС отнема статуса на одобрен декларатор по реда и при наличие на условията по чл. 17, пар. 8 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(6) Решението за отнемане по ал. 5 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на решението не спира неговото изпълнение.

Чл. 70б. (1) Всеки одобрен декларатор по МКВЕГ в сроковете по чл. 6, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 2023/956:

1. подава чрез регистъра на МКВЕГ до изпълнителния директор на ИАОС декларация по МКВЕГ за предходната календарна година по реда и условията на чл. 6 от Регламент (ЕС)

2023/956; общите съпътстващи емисии, които се обявяват в декларацията по МКВЕГ, се верифицират съгласно наредбата по чл. 5, ал. 2 и Регламент (ЕС) № 2018/2067;

2. връща чрез регистъра на МКВЕГ определен брой сертификати по МКВЕГ по реда на чл. 22 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(2) Одобреният декларатор по МКВЕГ в края на всяко тримесечие поддържа по партидата си в регистъра на МКВЕГ сертификати по МКВЕГ, съответстващи на най-малко 80 на сто от съпътстващите емисии, определени в съответствие с приложение IV от Регламент (ЕС) 2023/956, за всички стоки, които е внесъл от началото на календарната година.

(3) Изпълнителният директор на ИАОС може да направи преглед на декларациите по МКВЕГ при условията и по реда на чл. 19 от Регламент (ЕС) 2023/956. При констатирани несъответствия в декларацията по ал. 1, т. 1 или недостатъчен брой върнати сертификати по ал. 1, т. 2, изпълнителният директор на ИАОС се произнася с решение по реда на чл. 19, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/956, което подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 70в. (1) Продажбата на сертификати по МКВЕГ се осъществява на обща централна платформа на одобрени декларатори по МКВЕГ по реда на чл. 20 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(2) Обратното изкупуване и отмяната на сертификати по МКВЕГ се извършва по реда и условията на чл. 23 и 24 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(3) Графикът, управлението и други аспекти, свързани с управлението на продажбата и обратното изкупуване на сертификати по МКВЕГ, се уреждат с делегиран акт на Европейската комисия.

Чл. 70г. (1) За периода от 1 октомври 2023 г. до 31 декември 2025 г. вносителите или техните косвени митнически представители докладват вноса на територията на Република България на стоките по чл. 2 от Регламент (ЕС) 2023/956 по реда и условията на чл. 32-35 от същия регламент.

(2) В случаите, когато докладът за МКВЕГ е непълен или неточен, изпълнителният директор на ИАОС започва процедура за корекция по реда на чл. 35, пар. 4-6 от Регламент (ЕС) 2023/956.

(3) Докладването по ал. 1 се осъществява по реда и условията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1773 на Комисията от 17 август 2023 година за определяне на правилата за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на задълженията за докладване за целите на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите по време на преходния период (ОВ L 228, 15.9.2023 г.).“

§ 50. В чл. 71, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В т. 3 думите „на инсталации или на авиационните оператори“ се заменят с „на инсталации, на авиационните оператори, на корабните дружества и на лицата по чл. 51а, ал. 1“.
2. В т. 4 думите „на инсталации и на авиационните оператори“ се заменят с „на инсталации, на авиационните оператори, на корабните дружества и на лицата по чл. 51а, ал. 1“.

§ 51. Създава се чл. 71а:

- (2) „Чл. 71а. (1) За неизпълнение на изискванията на чл. 47в за връщане на квоти от корабното дружество през два или повече последователни отчетни периода, изпълнителният директор на ИАОС уведомява в срок от 7 дни от изтичане на втория отчетен период изпълнителния директор на ИАМА. Изпълнителния директор на ИАМА дава възможност на съответното корабно дружество в 14-дневен срок да представи становище, след което може да издаде заповед за незабавно напускане на пристанището на влизане от кораба, Заповедта по ал. 1 се съобщава на Комисията, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ), другите държави членки на Европейския съюз и съответната държава на знамето.
- (3) В случаите по ал. 1 при издадена заповед от друг компетентен орган на държава членка на ЕС за незабавно напускане на пристанището от кораба и ако корабът не плава под знамето на Република България, изпълнителният директор на ИАМА отказва достъп на корабите на съответното корабно дружество до всички свои пристанища, докато корабното дружество не изпълни задълженията си за връщане на квоти.
- (4) Когато корабът плава под знамето на Република България и влезе или бъде открит в някое от нейните пристанища, изпълнителният директор на ИАМА, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи становище, издава заповед за задържане на кораба, докато корабното дружество не изпълни своите задължения за връщане на квоти.
- (5) Когато Република България бъде информирана, че кораб на корабно дружество по ал. 1 се намира в пристанище на държавата членка, под чието знаме плава корабът, и съответната държава членка е издала заповед за задържане на кораба на държавата членка на знамето, докато корабното дружество не изпълни задълженията си за връщане, изпълнителният директор на ИАМА предприема действията по ал. 1.
- (6) Алинеи 1-5 не засягат международните морски правила, приложими в случаи на кораби в бедстващо положение.“

§ 52. В чл. 74, ал. 1 думите „оператор на инсталация или авиационен оператор, който не е спасил“ се заменят с „оператор на инсталация, на авиационен оператор, на корабно дружество и на лица по чл. 51а, ал. 1, които не са спасили“, а след думите „чл. 35“ се добавя „и Регламент (ЕС) 2018/2066“.

§ 53. В чл. 75, ал. 1 думите „чл. 66“ се заменят с „чл. 67“, а думите „Регламент (ЕС) 601/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) 2018/2066“.

§ 54. В чл. 76, ал. 1 думите „оператора на инсталацията или на авиационния оператор“ се заменят с „оператора на инсталацията, на авиационния оператор или корабното дружество“.

§ 55.

Създава се чл. 81а:

„Чл. 81а. (1) За неизпълнение на изискванията на чл. 70б, ал. 1, т 2 на одобрения декларатор по МКВЕГ, се налага имуществена санкция, като за всеки тон еквивалент въглероден диоксид, за който операторът не е върнал сертификат, имуществената санкция е в размер на 200 лева, умножено по съотношението на европейския индекс на потребителските цени за годината на вноса на стоките, публикувани на интернет страницата на Евростат.

(2) На лице, което не е одобрен декларатор по МКВЕГ, което внася стоки на територията на Република България в нарушение на чл. 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/956, се налага имуществена санкция, като за всеки сертификат по МКВЕГ, който лицето не е върнало, имуществената санкция е в размер от три до пет пъти размера на имуществената санкция по ал. 1, приложима през годината на вноса на стоките.

“

§ 56. Създава се чл. 81б:

„Чл. 81б. За неизпълнение на задължение по чл. 35, параграф 1 или 4 от Регламент (ЕС) 2023/956 на вносителя или на косвения митнически представител, се налага имуществена санкция в размер от 10 000 до 30 000 лева.“

§ 57. В §1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 9 думите „Регламент (ЕС) 600/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) 2018/2067“.
2. Точка 11 се отменя.
3. Точка 17 се изменя така:

„17. „Емисии“ означава отделянето на парникови газове от източници в дадена инсталация или отделянето от въздухоплавателно средство, извършващо авиационна дейност или дейност в областта на морския транспорт, посочени в списъка по приложение № 2, на газове, определени по отношение на тази дейност, или отделянето на парникови газове, съответстващи на дейността, посочена в списъка по приложение № 3.“

4. Създава се т. 32а:

„32а. „Разрешително за емисии на парникови газове“ означава разрешително, издадено по реда и условията на чл. 31-34 и чл. 51г.“

5. В т. 60 думите „Регламент (ЕС) 600/2012“ се заменят с „Регламент (ЕС) 2018/2067“.

6. Създават се т. 65-82:

„65. „Несвързани с CO₂ въздействия на въздухоплаването“ означава последиците за климата от изпускането, по време на изгарянето, на горива на азотни оксиди (NO_x), частици от сажди, окислени серни съединения и последиците от водни пари, включително инверсионни следи, от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка в приложение № 2;

66. „Корабно дружество“ означава корабособственикът или всяка друга организация или лице, вкл. мениджър или беърбоут чартър, които са поели отговорността за експлоатацията на кораба от корабособственика и които при поемането на тази отговорност са се съгласили да поемат всички задължения и отговорности, наложени от Международния кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета [от 15 февруари 2006 година за прилагане на Международния кодекс за управление на безопасността в рамките на Общността и за отмяна на Регламент \(ЕО\) № 3051/95 на Съвета](#) (ОВ L 64, 4.3.2006 г.);

67. „Плаване“ означава плаване съгласно определението в член 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета;

68. „Администриращ орган по отношение на корабно дружество“ означава органът, който отговаря за администрирането на ЕСТЕ по отношение на корабно дружество в съответствие с чл. 47а;

69. „Пристанище на акостиране“ означава пристанището, в което корабът спира да натовари или разтовари товари, или да качи или да свали пътници, или пристанището, в което кораб, обслужващ офшорната индустрия, спира с цел смяна на екипаж; изключени са спирането с цел единствено зареждане на гориво, попълване на запасите, смяна на екипажа на кораб, различен от кораб, обслужващ офшорната индустрия, въвеждане в сух док или извършване на ремонт на кораба, неговото оборудване или и двете, спирането в пристанище поради нужда от помощ или бедствено положение, прехвърлянето от кораб на кораб, извършено извън пристанищата, спирането единствено с цел подслон от неблагоприятни метеорологични условия или необходимо поради дейности по издирване и спасяване, както и спирането на контейнеровози в съседно пристанище по трансбордиране на контейнери, посочено в акта за изпълнение, съгласно списък на съседните пристанища за трансбордиране на кораби приет с акт за изпълнение на Европейската комисия;

70. „Пътнически круизен кораб“ означава пътнически кораб, който няма товарна палуба и е предназначен изключително за търговски превоз на пътници при нощувка при пътуване по море;

71. „Договор за разлика в цената“ или „ДРЦ“ означава договор между Европейската комисия и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена,

известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от цената на произведения продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, пазарната цена на близък заместител или комбинация от тези две цени, от друга страна;

72. „Договор за разлика в цената на въглеродните емисии“ или „ДРЦВЕ“ означава договор между Европейската комисия и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена, известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от средната цена на квотите, от друга страна;

73. „Договор с фиксирана премия“ означава договор между Европейската комисия и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа под формата на фиксирана сума за единица произведен продукт;

74. „Регулиран субект“ за целите на раздел VIa означава всяко физическо или юридическо лице, с изключение на крайния потребител на горивата, което участва в дейността, посочена в приложение № 3, и което попада в една от следните категории:

а) когато горивото се складира в данъчен склад по смисъла на Закона за акциите и данъчните складове, лицензиран складодържател;

б) всяко данъчно задължено лице по чл. 3 от Закона за акциите и данъчните складове, за което е възникнало задължение за заплащане на акциз по чл. 20 от ЗАДС;

в) лицата по чл. 3, ал. 1, т. 1, пред. второ от ЗАДС, включително всяко лице, освободено от плащане на акциз съгласно чл. 21, чл. 1 от ЗАДС;

75. „Гориво“ за целите на раздел VIa означава всеки енергиен продукт по смисъла на ЗАДС, включително моторните горива по чл. 32, ал. 1, т. 1-4, т. 6а и втечен нефтен газ (LPG) с кодове по КН от 2711 12 11 до 2711 19 00, горивата за отопление по чл. 33, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 5 и тежки горива с кодове по КН от 2710 19 61 до 2710 19 69 от същия закон, както и всеки друг продукт, предназначен за използване, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление по чл. 35 от ЗАДС, включително за производството на електроенергия;

76. „Освобождаване за потребление“ за целите на глава VIa означава освобождаване за потребление съгласно чл. 20, ал. 2 от ЗАДС;

77. „Цена на газа на ТТФ“ за целите на глава VIa означава цената на договора за фючърси за газ за месец напред, търгуван на виртуалната платформа за търговия с газ Title Transfer Facility (ТТФ), управлявана от Gasunie Transport Services B.V.;

78. „Цена на суровия нефт тип „Брент“ за целите на глава VIa означава цената на фючърси за суров нефт за месец напред, използвана като референтна цена за покупка на нефт.

79. „Вносител“ е понятие по смисъла на чл. 3, т. 15 от Регламент (ЕС) 2023/956;

80. „Митнически декларатор“ е понятие по смисъла на чл. 3, т. 16 от Регламент (ЕС) 2023/956;

81. „Одобрен декларатор по МКВЕГ“ е понятие по смисъла на чл. 3, т. 17 от Регламент (ЕС) 2023/956;

82. „Сертификат по МКВЕГ“ е понятие по смисъла на чл. 3, т. 24 от Регламент (ЕС) 2023/956.“

§ 58. В §2 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 8 и 9:

„8. [Директива \(ЕС\) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка](#) (ОВ L 130, 16.5.2023 г.);

9. [Директива \(ЕС\) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение \(ЕС\) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове](#) (ОВ L 130, 16.5.2023 г).“

2. В ал. 2 се правят следните изменения:

а) Точка 2 и 5 се отменят.

б) Точка 7 се изменя така:
„7. Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 година за проверка на данните и за акредитация на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.“

в) Точка 8 се изменя така:

„8. Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 година относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията.“

г) Точка 10 се изменя така:

„Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета“

д) Създават се т. 17-21:

„17. Регламент (ЕС) 2023/857 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на

емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, постигнати по Парижкото споразумение, и на Регламент (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 111, 26.4.2023г.);

18. Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 по отношение на обхвата, опростяването на докладването и правилата за съответствие и определянето на целите на държавите членки за 2030 г., и на Регламент (ЕС) 2018/1999 по отношение на подобряването на мониторинга, докладването, проследяването на напредъка и прегледа (ОВ L 107, 21.4.2023г.);

19. Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (ОВ L 130, 16.5.2023г.);

20. Регламент (ЕС) 2023/957 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби (ОВ L 130, 16.5.2023г.);

21. Решение (ЕС) 2023/863 на Комисията от 26 април 2023 година за определяне на количествата, съответстващи на 20 на сто от общото преизпълнение на някои държави членки в периода 2013—2020 година, съгласно Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 112, 27.4.2023г.).

22. Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1773 на Комисията от 17 август 2023 година за определяне на правилата за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на задълженията за докладване за целите на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите по време на преходния период (ОВ L 228, 15.9.2023 г.).“

§ 59. В §3 от преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се отменя.
2. Създава ал. 8 и ал. 9:

„(8) Изискванията по чл. 35, ал. 1, 2 и 6, чл. 36, ал. 2 и чл. 48, ал. 1 не се прилагат за:

1. емисиите от полети на авиационни оператори до и от летища, намиращи се в държави извън ЕИП, с изключение на полети до летища, намиращи се в Обединеното кралство или Швейцария, през всяка календарна година от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2026 г;
2. емисиите от полети на авиационни оператори между летище, намиращо се в най-отдалечен регион по смисъла на член 349 от ДФЕС, и летище, намиращо се в друг регион на ЕИП, през всяка календарна година от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г.

(9) Количеството авиационни квоти, определено за продажба чрез търг за периода от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2026 г., се намалява с количеството квоти за емисии от полетите по ал. 1.“

§ 60. В приложение № 1 към чл. 30, ал. 3 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. Инсталациите или частите от инсталации, които се използват за изследване, разработване и изпитване на нови продукти и процеси, и инсталации, за които през съответния предходен петгодишен период по чл. 47, ал. 7 емисиите от изгарянето на биомаса, допринасят средно за повече от 95 на сто от средната стойност на общите емисии на парникови газове, не влизат в приложното поле на схемата за търговия с парникови газове.“

2. В т. 3 думата „парогенератори“ се заменя с „котли“, а думите „и съоръжения, които използват изключително биомаса“ и изречението в края на текста "Съоръжения, които използват изключително биомаса" включват съоръжения, които използват изкопаеми горива само при пускане или спиране на съоръжението“ се заличават.

3. Точка 1.1 в колона „дейности“ се изменя така:

„1.1. Изгаряне на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW (с изключение на изгарянето в инсталации за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци). Считано от 1 януари 2024 г., изгарянето на горива в инсталации за изгарянето на твърди битови отпадъци с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW.“

4. Точка 2 в колона „дейности“ се изменя така:

„2. Рафиниране на нефт с използването на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност над 20 MW.“

5. В т. 2.2. в колона „дейности“ думата „чугун или“ се заличава.

6. В т. 2.4 в колона „дейности“ текстът се изменя така: „Производство на първичен алуминий или диалуминиев триоксид“, а в колона „Парникови газове“ след думите „Въглероден диоксид“ се добавя „и перфлуоровъглерод“.

7. Точка 3.6. в колона „дейности“ се изменя така:

„3.6. Сушене или изпичане на гипс или производство на гипсови панели или други продукти от гипс с производствен капацитет за калциниран гипс или изсушен вторичен гипс, надвишаващ общо 20 тона на ден“.

8. Точка 4.3. в колона „дейности“ се изменя така:

„4.3. Производство на сажди с карбонизиране на органични вещества като масла, катран, остатъци от крекинг и дестилация, с производствен капацитет над 50 тона на ден.“

9. Точка 4.9. в колона „дейности“ се изменя така:

„4.9. Производство на водород (H₂) и синтетичен газ с производствен капацитет над 5 тона на ден.“

10. Точка 4.12. в колона „дейности“ се изменя така:

„4.12. Транспортиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации в място за съхранение, получило разрешение съгласно Закона за съхранение на въглероден диоксид в земните недра, с изключение на емисиите, обхванати от друга дейност съгласно този закон.“

§ 61. Приложение № 2 към чл. 30, ал. 3 се изменя така:

От 1 януари 2012 г. в схемата за търговия с парникови газове се включват всички полети, които пристигат на или заминават от летище, разположено на територията на държава членка, за която се прилага Договорът за функционирането на Европейския съюз

Дейности	Парникови газове
1	2
I. Въздухоплаване:	Въглероден диоксид

А. Полети, които заминават от или пристигат на летище, разположено на територията на държава – членка на Европейския съюз

Точка А не включва:

1. полети, извършвани единствено за транспортиране по официален повод на управляващ монарх и най-близките му роднини, на държавни ръководители, правителствени ръководители и министри на държави, които не са държави членки, когато това е подкрепено от съответното указание за характера на полета в летателния план;
2. военни полети, извършвани от военни въздухоплавателни средства, и полети на митническите и полицейските служби;
3. полети, свързани с издирвателни и спасителни операции, полети с противопожарна цел, хуманитарни полети и полети за оказване на спешна медицинска помощ, които са разрешени от компетентния орган по чл. 6, т. 1;
4. всички полети, извършвани изключително по правилата за визуални полети, както са определени в приложение № 2 към Чикагската конвенция;

5. полети, завършващи на летището, от което е излетяло въздухоплавателното средство, и по време на които не са извършвани междинни кацания;

6. тренировъчни полети, проведени изключително с цел получаване на свидетелство или на клас, когато става дума за летателен екипаж, когато това е подкрепено от съответната забележка в летателния план, при условие че полетът не служи за превоз на пътници и/или товари или за позициониране или превоз на въздухоплавателното средство;

7. полети, извършвани изключително с цел провеждане на научни изследвания или проверка, изпитване или издаване на свидетелство за въздухоплавателното средство или оборудване, независимо дали е предназначено за летене, или за наземна работа;

8. полети, извършвани от въздухоплавателни средства с удостоверено максимално тегло при излитане, по-малко от 5700 kg;

9. полети, извършвани в рамките на задължения за предоставяне на обществени услуги, наложени в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, до вътрешните въздушни трасета на Европейския съюз, по маршрути в най-отдалечените региони, определени в чл. 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз, или по маршрути, при които предложеният капацитет не надвишава 50 000 места на година, и

10. полети, които иначе биха попаднали в тази дейност и се извършват от оператори за търговски въздушен превоз и които са или:

а) по-малко от 243 полета за период 3 последователни четиримесечия, или

б) полети с общи годишни емисии под 10 000 тона на година;

Полетите, извършвани единствено за превозване по официален повод на управляващ монарх и най-близките му роднини, на държавни ръководители, правителствени ръководители и министри на държави членки, не могат да бъдат изключени по тази точка.

11. полети, които иначе биха попаднали в тази дейност и се извършват от нетърговски оператор на въздухоплавателни средства, извършващ полети с общи годишни емисии под 1000 тона на година.

12. полети от летища, разположени в Швейцария, до летища, разположени в ЕИП.

13. полети от летища, разположени в Обединеното Кралство, до летища, разположени в ЕИП.

Б. Полети между летища, разположени в две различни държави, посочени в акт за изпълнение на Европейската комисия, полети между

Швейцария и до Обединеното кралство и държавите, посочени в същия акт за изпълнение, както и всеки друг полет между летища, разположени в две различни трети държави от авиационни оператори, които отговарят на следните условия:

1. притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и

2. имат годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса по-голяма от 5 700 kg, които изпълняват полети по това приложение, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.

Точка 2 не се прилага за емисии на CO₂ от следните полети:

- а) държавни полети;
- б) полети с хуманитарни цели;
- в) полети за медицински цели;
- г) военни полети;
- д) полети за гасене на пожари;
- е) полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност;

II. Морски транспорт

Въглероден диоксид

Дейности в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2015/757, с изключение на дейностите в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на чл. 2, пар. 1а, и до 31 декември 2026 г.— на чл. 2, пар. 1б от същия регламент

Метан и диазотен оксид
(считано от

1 януари 2026 г.)

§ 61. Създава се приложение № 3 към чл. 30, ал. 3:

„Приложение № 3 към чл. 30, ал. 3

Дейност	Парникови газове
<p>Освобождаване за потребление на горива, които се използват за изгаряне в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори.</p> <p>Тази дейност не включва:</p> <ul style="list-style-type: none">а) освобождаването за потребление на горива, използвани в дейностите, по приложение № 3, освен ако се използват за изгаряне в дейностите по транспортиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации;б) освобождаването за потребление на горива, за които емисионният фактор е нула;в) освобождаването за потребление на опасни или твърди битови отпадъци, използвани като гориво. <p>Сградният сектор и секторът на автомобилния транспорт съответстват на следните източници на емисии, определени в Насоките на Международния комитет по изменение на климата (МКИК) относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г., с необходимите изменения на тези определения, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none">а) комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (код на категорията източници 1A1a ii) и топлофикационни централи (код на категорията източници 1A1a iii), доколкото те произвеждат топлинна енергия за категориите по букви в) и г) от настоящата алинея, пряко или чрез топлофикационни мрежиб) автомобилен транспорт (код на категорията източници 1A3b), с изключение на използването на селскостопански машини по пътища с настилка;в) търговска/институционална (код на категорията източници 1A4a);г) жилищна (код на категорията източници 1A4b).	Въглероден диоксид

§ 63. Създава се приложение № 4 към чл. 30, ал. 3:

„Приложение № 4 към чл. 30, ал. 3

Парникови газове по чл. 30, ал. 3

Въглероден диоксид (CO₂)

Метан (CH₄)

Диазотен оксид(N₂O)

Флуоровъглероди (HFCs)

Перфлуоровъглероди (PFCs)

Серен хексафлуорид (SF₆)

§ 64. Създава се приложение № 5 към чл. 43, ал. 13.

„Приложение № 5 към чл. 43, ал. 13

Част А

Мониторинг и докладване на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в Приложение № 1

Мониторинг на емисиите

Мониторингът на емисиите се извършва чрез изчисляване.

Изчисляване

Емисиите се изчисляват по следната формула:

Количество освободено за потребление гориво × емисионен фактор

Освободеното за потребление гориво включва количеството гориво, освободено за потребление от регулирания субект.

Използват се емисионните фактори по подразбиране на МКИК от Насоките за инвентаризация на МКИК от 2006 г. или от последващи осъвременени варианти на тези насоки, освен когато има по-точни емисионни фактори за конкретното гориво, установени от независими акредитирани лаборатории въз основа на признати аналитични методи.

За всеки регулиран субект и за всяко гориво се прави отделно изчисление.

Докладване на емисиите

Всеки регулиран субект включва следната информация в своя доклад:

А.

Данни за идентифициране на регулирания субект, включително:

- наименованието на регулирания субект;
- неговият адрес, включително пощенски код и държава;
- видът на горивата, които освобождава за потребление, и дейностите, чрез които освобождава горивата за потребление, включително използваната технология;
- адрес, телефон, факс и адрес на електронна поща на лицето за контакт; и
- името на собственика на регулирания субект и на всяко дружество майка

Б.

За всеки вид гориво, освободено за потребление и използвано за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, за който са изчислени емисиите:

- количеството гориво, освободено за потребление;
- емисионните фактори;
- общото количество емисии;
- крайната употреба на освободеното за потребление гориво; и
- неопределеността.

ЧАСТ Б

Проверка на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в Приложение № 1

Общи принципи

1. Емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение № 1, подлежат на проверка.
2. Процесът на проверка включва разглеждане на доклада по член 36, ал. 1 и на мониторинга през предходната година. При него се обръща внимание на надеждността, достоверността и точността на системите за мониторинг и на докладваните данни и информация, свързани с емисиите, и по-специално:
 - а) докладваните горива, освободени за потребление, и свързаните с тях изчисления
 - б) избора и прилагането на емисионни фактори;
 - в) изчисленията, извършени за определяне на общото количество емисии.
3. Докладваните емисии могат да бъдат утвърдени само при наличието на надеждни и достоверни данни и информация, които позволяват определянето на емисиите с висока степен на сигурност. За висока степен на сигурност се изисква регулираният субект да докаже, че:

- а) в докладваните данни липсват несъответствия;
- б) събирането на данните е извършено в съответствие с приложимите научни стандарти; и
- в) съответните записи на регулирания субект са пълни и последователни.

4. На проверяващия орган се предоставя достъп до всички обекти и до цялата информация във връзка с предмета на проверка.

5. Проверяващият орган взема предвид дали регулираният субект е регистриран по Схемата на Съюза за управление по околна среда и одит (EMAS).

Методика

Стратегически анализ

- 5. Проверката се извършва въз основа на стратегически анализ на всички количества горива, освободени за потребление от регулирания субект. За тази цел проверяващият орган трябва да има цялостна представа за всички дейности, чрез които регулираният субект освобождава горивата за потребление, както и за тяхното значение за емисиите.

Анализ на процесите

7. Проверката на предоставените данни и информация се извършва, когато е целесъобразно, в обекта на регулирания субект. Проверяващият орган извършва внезапни проверки за установяване на надеждността на докладваните данни и информация.

Анализ на риска

8. Проверяващият орган подлага всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, на оценка по отношение на надеждността на данните за общото количество емисии на регулирания субект.

9. Въз основа на този анализ проверяващият орган изрично определя всички елементи с висока степен на риск от грешка и други аспекти от процедурата за мониторинг и докладване, които има вероятност да доведат до грешки при определянето на общото количество емисии. Това включва по-специално изчисленията, необходими за определяне на нивото на емисиите от отделните източници. Особено внимание се обръща на елементите с висока степен на риск от грешка и на гореспоменатите аспекти от процедурата за мониторинг.

10. Проверяващият орган отчита всички методи за ефективен контрол на риска, прилагани от регулирания субект с цел степента на неопределеност да бъде сведена до минимум.

Доклад

11. Проверяващият орган изготвя доклад за процеса на утвърждаване, в който дава становище дали докладът по член 36, ал. 1 е удовлетворителен. В този доклад се посочват всички проблеми, свързани с извършената работа. Становище, че докладът по член 36, ал. 1 е удовлетворителен, може да бъде дадено само ако по мнение на проверяващия орган липсва съществено разминаване между реалното и докладваното общо количество на емисиите.

Минимални изисквания за компетентност на проверяващия орган

12.Проверяващият орган е независим от регулирания субект; той осъществява дейността си добросъвестно, обективно и професионално и разбира:

- а) разпоредбите на настоящия закон, както и съответните стандарти и насоки, приети от Европейската комисия;
- б) законодателните, регулаторните и административните изисквания от значение за проверяваните дейности;
- в) процеса на изготвяне на цялата информация, свързана с всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, по-специално във връзка със събирането, измерването, изчисляването и докладването на данни.“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 65. (1) В случай че до 15 юли 2026 г. Европейската комисия публикува в Официалния вестник на Европейския съюз известие, в което посочва, че средната цена на газа на TTF за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била по-висока от средната цена на газа на TTF през февруари и март 2022 г. и/или средната цена на суровия нефт тип „Брент“ за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била над два пъти по-висока от средната цена на суровия нефт тип „Брент“ през предходните пет години, като петгодишният референтен период е петгодишният период, който приключва преди първия месец от периода от шест календарни месеца, продажба на квоти на търг по чл. 51в, ал. 1 започва през 2028 г.

(2) При условията на ал. 1 крайният срок за първоначално връщане на квоти по чл. 51е, ал. 2 е 31 май 2029 г. за общите емисии през 2028 г.

(3) Емисиите от горива от възобновяеми източници от небиологичен произход, при които се използва водород от възобновяеми източници, в съответствие с чл. 37, ал. 16 и чл. 40 от Закона за енергията от възобновяеми източници, се класифицират като нулеви емисии за операторите на въздухоплавателни средства до приемането на акт за изпълнение на Европейската комисия.

§ 66. В чл. 36д, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката текстът „ал. 1“ се заменя с „ал. 2“.

§ 67. В § 16 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., изм. и доп. бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 80 и 88 2018 г.) се създава ал. 10:

(10) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличението на числеността на персонала на Министерството на околната среда и водите и Изпълнителната агенция по околната среда във връзка със създаването на административни звена, които подпомагат органите по чл. 6 и чл. 7 от ЗОИК по прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/956 и Регламент 2015/757.

§ 68 . Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“ с изключение на параграф 27, §48 относно чл. 70б и 70в, § 54, § 55, т. 2 относно т. 11 от ДР и § 58, т. 1 и 2 относно т. 1 и 3 от приложение № 1 към чл. 30, ал. 3, които влизат в сила от 1 януари 2026 г.

Законът е приет от XXX-то Народно събрание на и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

